

al-13

Sprawozdanie

Wydziału krajowego względem zaprowadzania obowiązkowego zabezpieczenia od ognia majątku naczelników gmin po wsiach i miasteczkach.

Wysoki Sejmie!

Reprezentacya powiatowa powiatu Sanockiego wniosła do Wydziału krajowego żądanie zaprowadzenia w drodze ustawodawczej obowiązkowego zabezpieczenia od ognia budynków i ruchomości naczelników gmin wsi i miasteczek.

Życzenie to, które w powiecie Sanockim znalazło wyraz w uchwale Rady powiatowej, objawia się w całym kraju.

Naczelnik gminy, któremu ustawa poruczyła policyjny nadzór nad włóczęgami, i który ma czuwać nad bezpieczeństwem wszystkich w gminie znajdujących się osób i nad bezpieczeństwem ich mienia, nie może spełniać z wymaganą energią i sprężystością tych obowiązków, jeżeli musi pocierpać ciągle o własny dobytek, jeżeli musi się obawiać, aby przez złość i zemstę nie poszedł sam z dymem.

Obawa ta z natury rzeczy ubezwładnia całą jego działalność. Usunięcie tej obawy staje się koniecznym warunkiem bezpieczeństwa w gminie, a jedynym środkiem usunięcia tej obawy jest zabezpieczenie majątku naczelnika gminy od ognia. Zabezpieczenia tego wymaga zatem interes wszystkich członków gminy.

C. k. Władze rządowe zmuszały dawniej same w niektórych okolicach gminy do zabezpieczenia od ognia swym kosztem majątku wójtów, jak mianowicie w byłym obwodzie Brzeżańskim, a jakkolwiek nie czyniono tego wszędzie, to przecież względ, iż Rząd nie sprzeciwiał się temu, dowodzi, iż uznawał użyteczność i potrzebę takiego urządzenia, bo inaczej nie byłby go sobie pozwalał podwładny urzędnik.

Konieczność zabezpieczenia od ognia dobytku naczelników gmin nie może ulegać żadnej wątpliwości, jeżeli ład, porządek i bezpieczeństwo mają istnieć w gminie. Znając jednakże nasze krajowe stosunki, nie można się ludzi nadzieją, by naczelnicy gmin po wsiach i miasteczkach chcieli, a nawet częstokroć i mogli zabezpieczać swój majątek od ognia własnym kosztem.

Podług §. 20. Ust. gm. musi każdy wybrany członek gminy przyjąć urząd naczelnika gminy, jeżeli nie ma prawnego powodu wymówienia się, a podług §. 24. Ust. gm. zależy od uchwały Rady gminnej, czyli i jakie wynagrodzenie naczelnik gminy ma pobierać od gminy.

Wobec tych postanowień nie można wymagać od naczelnika gminy, by ze względu pobieranego od gminy wynagrodzenia zabezpieczał sobie sam od ognia swe budynki i ruchomości, bo wynagrodzenie to, zależne wyłącznie od woli gminy, nie wystarczyłoby częstokroć na pokrycie tego kosztu: a w drodze rekursu doszedł do wiadomości Wydziału krajowego nawet taki fakt, iż na podstawie tych postanowień Rada gminna nie chciała dać wybranemu przez się naczelnikowi zupełnie żadnego wynagrodzenia, a ponieważ tenże z tego powodu nie chciał przyjąć urzędu, zmuszała go pieniężną karą do przyjęcia, i Wydział krajowy nie mógł orzeczenia Rady gminnej uchylić.

Nie pozostaje zatem nic innego, jak koszt koniecznego zabezpieczenia od ognia majątków naczelników gmin po wsiach i miasteczkach nałożyć na gminy, to jest na tych, w których interesie zabezpieczenie to jest potrzebne.

Odpowiada to postanowieniu §. 24. Ust. gm., iż członkom zwierzchności gminnej należy się od gminy wynagrodzenie za wszelkie wydatki połączone z ich urzędowaniem; bo koszt zabezpieczenia majątku naczelnika gminy od ognia wypada bezsprzecznie uważać za wydatek połączony z jego urzędowaniem.

Nie nałoży to nawet wszędzie nowego na gminy ciężaru, bo tam, gdzie naczelnikowi gminy znaczniejsze wyznaczono wynagrodzenie, będzie mogła Rada gminna z powodu, iż przyjdzie jej opłacać koszt zabezpieczenia jego majątku od ognia, takowe słusznie zmniejszyć, i w ogóle przy wyznaczeniu wynagrodzenia uwzględnić ponoszony wydatek na zabezpieczenie.

Po miastach inny jest stosunek. Tu z jednej strony prawie wszyscy zamożniejsi mieszkańcy zabezpieczają się od ognia, a z drugiej strony wynagrodzenie naczelnika gminy bywa tu daleko znaczniejsze. Ztąd też byłoby postanowienie ustawodawcze co do obowiązkowego zabezpieczenia od ognia majątku naczelników gmin miast, zdaniem Wydziału krajowego zbyt zbytecznym.

Wydział krajowy przedkłada zatem Wysokiemu Sejmowi projekt ustawy co do zabezpieczenia od ognia majątku naczelników gmin tylko po wsiach i miasteczkach z wnioskiem:

• Wysoki Sejm raczy załączoną ustawę uchwalić. •

Leon książę Sapieha w. r.

Marszałek krajowy.

Kazimierz Grocholski w. r.

Sprawozdawca.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi i Wielkiego Księstwa Krakowskiego.

We Lwowie dnia 30. czerwca 1868.

Liczba Wydz. kraj. 4594.

Ustawa,

obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem,
o obowiązkowem zabezpieczeniu od ognia budynków i ruchomego majątku naczelników gmin
po wsiach i miasteczkach.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, roz-
porządzam, co następuje:

Artykuł I.

Budynki mieszkalne i gospodarskie, tudzież inwentarz gospodarski, tak żywy, jak nieżywy naczelników
gmin po wsiach i miasteczkach, winne być na koszt dotyczącej gminy zabezpieczone od ognia.

Artykuł II.

Wydziały powiatowe mają czuwać nad wykonaniem tego postanowienia.
